

РЕЦЕНЗИЯ

на дисертационен труд на тема:

АГРЕСИВНО ПОВЕДЕНИЕ ПРИ ДЕЦА СЪС СПЕЦИАЛНИ ОБРАЗОВАТЕЛНИ ПОТРЕБНОСТИ В ДЕТСКАТА ГРАДИНА

за присъждане на образователната и научна степен „Доктор“

област на висше образование 1. Педагогически науки

професионално направление 1.2 Педагогика(Медийна педагогика)

Автор: Анастасия Георгиос Тсантиду

Научен ръководител: доц. дн Розалина Пламенова Енгелс-Критидис

СУ „Св. Климент Охридски“, Факултет по науки за образованието и

изкуствата

Катедра „Предучилищна и медийна педагогика“

1. Структурни параметри на дисертационния труд

Дисертационният труд е в обем от 213 страници на основното тяло и се състои от въведение, 4 глави, заключение, приноси на автора и списък с публикации. В този си вид съдържа 4 таблици, 2 фигури и 29 диаграми, както и 2 приложения с 8 таблици и въпросници за деца и учители. Литературата включва 390 източника, от които 374 на латиница и 16 на гръцки език.

В структурен план, дисертацията съдържа всички необходими компоненти за оценката ѝ:

- Теоретичен анализ на проблемната област по посока на проблемното поведение и произтичащите от него девиации в детството, факторите и причините, които го провокират, както и възможностите за разпознаване и превенция на агресивните прояви;

- Изследователска методология, включващ понятийна обосновка на проблематиката, обектни, предметни и хипотетични параметри с цел проучване на агресивните прояви във възрастовия диапазон 4-6 години чрез въпросници за деца и учители;

- Представяне и анализ на резултатите, заключение и изводи.

2. Съдържателни параметри на дисертационния труд

Във **Въведението** авторът представя накратко актуалността на проблема, свързана с „по-добро разбиране за агресивното поведение при деца със и без СОП (4-6-годишни) в Гърция и най-вече как тези поведенчески модели се проявяват в детските градини“.

Глава Първа, „Дефиниране на агресивното поведение при децата. Фактори, които му влияят и неговата роля в детското развитие: Теоретичен преглед“, съдържа три параграфа, акцентирани върху анализ на агресивното поведение в контекста на теории и модели, фактори и причини за възникването му, сексуална диференциация на агресията, видове агресивни прояви и проективни тенденции в развитието им.

В тази глава са налице познанията на автора в дефинирането и интерпретацията на представените феномени.

Глава Втора, “Разпознаване и управление на агресивното поведение в масовите детски градини с фокус върху деца със специални образователни потребности“, съдържа четири параграфа, фокусирани върху агресивното поведение в детската градина и

спецификата му при децата със специални образователни потребности и релативни психиатрични отклонения. В този план, авторът представя дефиниции на понятието „специални образователни потребности“ и съсредоточава анализа върху превенцията и туширането на агресивните прояви в интеракцията „учител-дете“ в персонално-диалогичен контекст, стратегически план и като педагогически инструментариум, включващ приказки, театрализирани, музикални и социални игри, т.е. тук са анализирани конкретни технологии и методики за превенция на агресивните прояви.

Глава Трета, “Изследователска методология”, представя теоретико-методологическите и практико-приложните основания по посока на проучване на агресивното поведение във възрастовия диапазон 4-6 години като специфика на проява в детската градина при деца със и без СОП.

В този план, изследователските задачи са фокусирани върху причините, които предизвикват феномена „агресия“ в детската градина, взаимоотношенията между учителите и децата със и без СОП, наличието/липсата на адекватни педагогически практики за позитивно влияние, видовете агресия, проявявани от децата със СОП и сексуалната им диференциация.

Налице са хипотези, свързани с „лидерството“ на момчетата в проактивната, реактивната и физическата агресия, това на момичетата в релационната агресия, спецификите в агресивните прояви, равнището на конфликтност и взаимоотношенията с учителите на деца без и със СОП, актуалността на позитивното педагогическо влияние за превенция и туширане на агресивните прояви.

Върху тази основа изследователската методика се фокусира върху проучване на ориентациите на деца и учители във връзка с посочените

по-горе хипотези чрез въпросник от четири части - общи въпроси за децата и учителите; въпроси за деца в предучилищна възраст с реактивно и проактивно агресивно поведение, въпроси, свързани с проучване на отношенията между учители и деца, мнения на учители за приложението на позитивни технологии за превенция да агресивните прояви

Изследването е добре организирано, с достатъчно на брой респонденти и мотивирано от гледна точка на локализацията му.

Като позитивен акцент в тази глава бих посочил предварителната терминологична обосновка на хипотезите, както и предшестващия анализ за измерване на надеждността на въпросника по отделните му конструкции.

Глава Четвърта, Представяне и анализ на резултатите, детайлизира получените данни по посока на предположенията на автора в Глава Трета, като трябва да отбележа, че авторът извършва и сравнителен анализ с други проучвания в същата посока.

Заклучението и изводите отразяват постиженията на дисертацията.

3. Нормативна уредба

Във връзка с нормативната уредба, свързана със „Закон за научните степени и звания“, „Закон за развитие на академичния състав в Република България“ и „Правилник за прилагане на Закона за развитие на академичния състав в Република България“ са спазени всички изисквания и няма допуснати нарушения, а именно:

- В трудът няма плагиатство и дисертацията не нарушава авторските права, и правата на интелектуалната собственост на никого;
- Публикациите са по темата на дисертацията.

4. Основни приноси на дисертационния труд

Приемам и се съгласявам с посочените от автора приноси на дисертацията.

Също така, бих открил следните приноси, свързани с личността на автора:

1. Теоретичният анализ на проблемната област не е самоцелен, а е подчинен на целта да се изследва деструктивното поведение, в конкретика агресията, в контекста на масовите детски градини, като фокусът е насочен едновременно върху деца със и без СОП. Освен това, в него присъстват и динамиката на агресивните прояви в детството, тяхното разпознаване, стратегии и технологии за превенция и туширане на агресивното поведение

2. Налице е аналитична култура на автора в описанието и интерпретацията на резултатите.

Препоръка: Както и Вие посочвате в Изводи №8 и №9, наложителна е необходимостта от формиращи практики за превенция на агресивните прояви в детските градини, което бихте могли да реализирате в рамките на евентуален формиращ експеримент.

Въпроси:

1. Стигате до извода, че момчетата проявяват повече физическа и директна агресия, а момичетата - индиректна. Имате ли данни кой проявява в по-голяма степен вербална агресия при децата без СОП – момчетата или момичетата и кой проявява в по-голяма степен невербална агресия – децата със СОП или децата без СОП?
2. Бихте ли посочили конкретни „педагогически инструменти“ за превенция на агресивните прояви, които учителите прилагат в детските градини в Гърция?

В ЗАКЛЮЧЕНИЕ, посочените позитивни акценти и приноси моменти ми дават основание да дам **ПОЛОЖИТЕЛНА ОЦЕНКА** на дисертационния труд и да предложа на научното жури **ДА ПРИСЪДИ ОБРАЗОВАТЕЛНАТА И НАУЧНАТА СТЕПЕН „ДОКТОР“** в област на висше образование **1. Педагогически науки, професионално направление 1.2 Педагогика(Медийна педагогика)**, на Анастасия Георгиос Тсантиду, **ЗАЩОТО ТОЙ ПРИТЕЖАВА АКТУАЛНИ ДОСТОЙНСТВА, СВЪРЗАНИ С ТЕОРЕТИЧНИ И НАУЧНО-ПРИЛОЖНИ ПРОБЛЕМИ.**

София
08.08.2020

Изготвил рецензията:

/проф. дн Радослав Пенев/